

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci navrhovatelky: **nezl. S. S.**, zastoupena JUDr. Tomášem Nielsenem, advokátem se sídlem Kozí 916/5, Praha 1, proti odpůrci: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) nezl. F. M., II) nezl. J. H.**, oba zastoupeni JUDr. Tomášem Nielsenem, advokátem se sídlem Kozí 916/5, Praha 1, v řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy ze dne 6. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-47/MIN/KAN, ve znění mimořádného opatření odpůrce ze dne 19. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-48/MIN/KAN,

t a k t o :

- I. Změna návrhu, spočívající v požadavku, aby Nejvyšší správní soud namísto o návrhu na zrušení opatření obecné povahy odpůrce ze dne 6. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-47/MIN/KAN, ve znění opatření obecné povahy ze dne 19. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-48/MIN/KAN, rozhodl o zrušení opatření obecné povahy odpůrce ze dne 27. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-49/MIN/KAN, **s e n e p ř i p o u š t í .**
- II. Změna návrhu, spočívající v požadavku, aby Nejvyšší správní soud namísto o návrhu na zrušení opatření obecné povahy odpůrce ze dne 6. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-47/MIN/KAN, ve znění opatření obecné povahy ze dne 19. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-48/MIN/KAN, rozhodl o zrušení části I. opatření obecné povahy odpůrce ze dne 4. 5. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-50/MIN/KAN, **s e n e p ř i p o u š t í .**
- III. Návrh na předběžné opatření s žádostí, aby odpůrci byl uložen zákaz vydávat postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2 další opatření obecné povahy rozšiřující nebo upravující zákaz pohybu a pobytu občanů na území České republiky bez ochranného prostředku, **s e z a m í t á .**
- IV. Návrh na předběžné opatření s žádostí, aby Základní škole, Česká Lípa, 28. října 2733, příspěvkové organizaci, se sídlem 28. října 2733, Česká Lípa, byl uložen příkaz umožnit navrhovatelce bezpodmínečnou osobní účast na základním vzdělávání v základní škole podle školského zákona a dle školního řádu uvedené školy, **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatelka se návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 26. 4. 2021 domáhala zrušení opatření obecné povahy Ministerstva zdravotnictví České republiky ze dne 6. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-47/MIN/KAN, ve znění mimořádného opatření odpůrce ze dne 19. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-48/MIN/KAN (dále též „původní mimořádné opatření“), pro nezákonnost. Uvedené opatření zjednodušeně řečeno zakazuje všem osobám od dvou let věku pohyb a pobyt na stanovených místech bez předepsaných ochranných prostředků dýchacích cest. Současně navrhovatelka navrhla také dvě předběžná opatření s požadavkem, aby Nejvyšší správní soud odpůrci zakázal vydávat další opatření obecné povahy rozšiřující nebo upravující zákaz pohybu a pobytu občanů na území České republiky bez ochranného prostředku dýchacích cest a dále, aby Základní škole, Česká Lípa, 28. října 2733, příspěvkové organizaci, přikázal umožnit navrhovatelce bezpodmínečnou osobní účast na základním vzdělávání v základní škole podle školského zákona a dle školního řádu uvedené školy.

[2] Přípisem ze dne 3. 5. 2021 upozornil Nejvyšší správní soud navrhovatelku na to, že původní mimořádné opatření bylo ke dni 19. 4. 2021 změněno mimořádným opatřením č. j. MZDR 15757/2020-48/MIN/KAN, a následně s účinností ke dni 3. 5. 2021 zrušeno. Zrušení původního mimořádného opatření je obsaženo v čl. II opatření obecné povahy ze dne 27. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-49/MIN/KAN (dále též „druhé mimořádné opatření“). Nejvyšší správní soud navrhovatelku poučil o tom, že zrušení původního mimořádného opatření nebrání dalšímu postupu v řízení, jak plyne z § 13 odst. 4 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19 (dále též „pandemický zákon“). Není však již možné vyhovět návrhu na jeho zrušení. Současně navrhovatelku vyzval k tomu, aby soudu sdělila, zda si přeje reagovat na zrušení původního mimořádného opatření obecné povahy a jakým způsobem upravuje svůj návrh (petit).

[3] Podáním ze dne 1. 5. 2021 navrhovatelka navrhla, aby soud připustil změnu návrhu tak, že je namísto původního mimořádného opatření napadáno druhé mimořádné opatření odpůrce. Nově formulovala petit tak, že „[o]patření obecné povahy vydané Ministerstvem zdravotnictví ČR č. j. MZDR 15757/2020-49/MIN/KAN ze dne 29. 4. 2021 se zrušuje.“ Podáním ze dne 3. 5. 2021 navrhovatelka soudu dále sdělila, že trvá na změně petitu návrhu. Pokud by však soud nepřipustil změnu návrhu, navrhla, aby vyslovil, že původní mimořádné opatření bylo nezákonné. Současně soudu sdělila, že trvá na projednání obou návrhů na vydání předběžného opatření.

[4] Podáním ze dne 10. 5. 2021 se navrhovatelka domáhala, aby soud připustil další změnu návrhu s ohledem na to, že druhé mimořádné opatření bylo zrušeno mimořádným opatřením odpůrce ze dne 4. 5. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-50/MIN/KAN (dále též „třetí mimořádné opatření“). Navrhla zrušení části I. třetího mimořádného opatření, alternativně zopakovala svůj návrh, aby soud vyslovil, že původní mimořádné opatření bylo nezákonné.

[5] Nejvyšší správní soud vzal na vědomí, že navrhovatelka po zrušení původního mimořádného opatření v souladu s § 13 odst. 4 pandemického zákona upravila svůj návrh tak, aby soud vyslovil nezákonnost tohoto mimořádného opatření. O zbylých návrzích na změnu návrhu uvážil soud následovně.

[6] Obdobnou žádostí o změnu návrhu v situaci, kdy bylo původní mimořádné opatření zrušeno, se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 22. 4. 2021, č. j. 4 Ao 1/2021 - 56. V uvedené věci se navrhovatel domáhal rozšíření svého původního návrhu o další v mezidobí vydaná mimořádná opatření. Nejvyšší správní soud tuto změnu návrhu nepřipustil. Poukázal

pokračování

především na to, že pandemický zákon obsahuje speciální ustanovení umožňující přezkum těch mimořádných opatření, která v průběhu řízení o nich pozbydou platnosti (v důsledku toho i účinnosti). Není proto důvod prolomit zásadu koncentrace vyplývající z § 101b odst. 2 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).

[7] Se závěry uvedenými v usnesení č. j. 4 Ao 1/2021 - 56 se nyní rozhodující senát plně ztotožňuje a přebírá je i pro posuzovanou věc. Nepřehlédl přitom, že navrhovatelka vyjádřila s tímto usnesením nesouhlas. Ten odůvodnila tím, že dle pravidel dělby moci je hlavním úkolem moci soudní chránit práva občanů před nezákonnými zásahy ostatních složek státu. Ve světle závěrů uvedeného usnesení by se pak dle navrhovatelky jednalo o ochranu čistě formální a reálně nevyužitelnou, neboť by soudní přezkum probíhal pouze *ex post* a nebylo by možné domoci se ochrany před trvajícím zásahem. Navrhovatelka však fakticky pouze polemizuje se samotnou podstatou soudního přezkumu aktů vydávaných správními orgány. Ten může ve správním soudnictví nastat právě a výlučně až *ex post*, tedy poté, co nastane přezkoumávaná skutečnost (ve správním soudnictví se jedná typicky o vydání správního rozhodnutí, opatření obecné povahy, či provedení zásahu ze strany správního orgánu). S ohledem na pravomoc, která je správním soudům svěřena, není jiný způsob přezkumu ani možný. K soudnímu přezkumu tak bude vždy docházet až poté, co nastane konkrétní skutečnost, která bude v soudním řízení napadena. To platí i v případě zásahové žaloby, kterou navrhovatelka nepřímou zmínila. Soud typicky posuzuje buď trvalý zásah, nebo může konstatovat nezákonnost zásahu již ukončeného. S ohledem na speciální úpravu obsaženou v pandemickém zákoně, která umožňuje soudu buďto napadené mimořádné opatření zrušit nebo vyslovit jeho nezákonnost, pakliže v průběhu řízení pozbyde platnosti, je v tomto případě situace do určité míry podobná právě posuzování zásahu v režimu § 82 s. ř. s. V každém případě soud posuzuje v konkrétním řízení vždy daný označený zásah, správní rozhodnutí, či opatření obecné povahy. Nynější situace je v tomto ohledu specifická pouze zvýšenou aktivitou odpůrce při vydávání jednotlivých mimořádných opatření. Ta však nemá dopad na možnost soudního přezkumu, který nutně musí probíhat v souladu s relevantními zákonnými ustanoveními, která budou vysvětlena dále.

[8] Ve shodě se čtvrtým senátem neshledal Nejvyšší správní soud ani v posuzované věci splnění předpokladů pro aplikaci postupu podle § 95 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“), jenž se v soudním řízení správním užije přiměřeně ve smyslu § 64 s. ř. s.

[9] Podle § 101b odst. 2 věty druhé s. ř. s., *obsahuje-li návrh tyto náležitosti* (obecné náležitosti podání podle § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s., poznámka soudu), *nelze již v dalším řízení návrh rozšiřovat na dosud nenapadané části opatření obecné povahy nebo jej rozšiřovat o další návrhové body*.

[10] Z citovaného § 101b odst. 2 s. ř. s. mimo jiné vyplývá, že návrh nelze rozšiřovat o další návrhové body. Právě toho se však navrhovatelka svými návrhy ze dne 3. 5. 2021 a ze dne 10. 5. 2021 domáhá. Uplatňuje přitom shodnou argumentaci, kterou uvedla ve svém návrhu proti původnímu mimořádnému opatření.

[11] Jakkoliv Nejvyšší správní soud chápe snahu navrhovatelky brojit i proti navazujícím mimořádným opatřením, nelze přehlédnout, že odpůrce přistoupil k úpravě zákazu pohybu a pobytu na stanovených místech bez předepsaných ochranných prostředků dýchacích cest s účinností od 3. 5. 2021 a původní mimořádné opatření k tomuto dni zrušil (viz čl. II druhého mimořádného opatření). Toto druhé mimořádné opatření odpůrce posléze s účinností od 10. 5. 2021 rovněž zrušil třetím mimořádným opatřením (viz čl. II třetího mimořádného opatření). Předchozí judikatura Nejvyššího správního soudu v takovém případě (zrušení opatření

obecné povahy, kterým je i původní mimořádné opatření) dovozovala nedostatek podmínek řízení, jehož důsledkem bylo odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro odpadnutí předmětu přezkumu (viz usnesení ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8 Ao 6/2010 - 98, nebo usnesení ze dne 19. 5. 2011, č. j. 8 Ao 8/2011 - 129).

[12] Právní úprava přezkumu mimořádných opatření, kterou Nejvyšší správní soud uskutečňuje v souladu s § 13 odst. 1 věty první pandemického zákona podle hlavy II, dílu sedmého soudního řádu správního však na rozdíl od obecné úpravy obsažené v soudním řádu správním obsahuje speciální ustanovení týkající se přezkumu těch mimořádných opatření, která v průběhu řízení o nich pozbydou platnosti (v důsledku toho i účinnosti).

[13] A právě taková situace nastala i v souzené věci ve vztahu k původnímu mimořádnému opatření. V průběhu nynějšího řízení o jeho zrušení zahájeného návrhem navrhovatelky ze dne 26. 4. 2021 bylo toto mimořádné opatření ke dni 3. 5. 2021 zrušeno. V takovém případě však přesto lze v řízení týkajícím se tohoto zrušeného mimořádného opatření pokračovat, a to v souladu s § 13 odst. 4 pandemického zákona, jak ostatně Nejvyšší správní soud navrhovatelku poučil. Tedy ačkoliv byl předmět soudního přezkumu zrušen a pozbyl platnosti i účinnosti, stále je možné dosáhnout meritorního přezkumu takového opatření. Navrhovatelka se totiž může domoci vyslovení jeho nezákonnosti (v širším slova smyslu). Nejvyšší správní soud tedy i zrušené mimořádné opatření (na rozdíl od obecné úpravy přezkumu opatření obecného povahy) může přezkoumat a posoudit je z toho pohledu, zda bylo (nebo jeho část byla) v rozporu se zákonem, nebo že ten, kdo je vydal, překročil meze své působnosti a pravomoci, anebo že nebylo vydáno zákonem stanoveným způsobem. Zjištěný nedostatek může svým rozhodnutím deklarovat. Jinými slovy, i v případě pozbytí platnosti určitého mimořádného opatření, na něž se vztahuje pandemický zákon, stále existuje předmět soudního přezkumu. Změna nastává pouze v tom, jakým způsobem o něm soud může rozhodnout. Není-li již mimořádné opatření platné a bylo zrušeno, nemůže je výrokem svého rozhodnutí zrušit, ale může deklarovat jeho nezákonnost, nezákonnost jeho vydání či překročení mezí pravomoci a působnosti ze strany toho, kdo je vydal. Zrušení mimořádného opatření samo o sobě tedy nebrání pokračování v řízení.

[14] Z uvedeného důvodu má Nejvyšší správní soud za to, že v nynější věci nelze prolomit zásadu koncentrace vyplývající z již zmíněného § 101b odst. 2 věty druhé s. ř. s. a připustit změnu návrhu spočívající v nahrazení původního předmětu přezkumu jiným mimořádným opatřením.

[15] Nejvyšší správní soud si je vědom závěrů, k nimž dospěl ohledně změny návrhu - opatření obecné povahy v případě opakovaně rušených a nahrazovaných mimořádných opatření odpůrce v rozsudku ze dne 26. 2. 2021, č. j. 6 As 114/2020 - 63 (shodně rozsudky ze dne 4. 6. 2020, č. j. 6 As 88/2020 - 44 a ze dne 18. 9. 2020, č. j. 5 As 191/2020 - 45). V něm pro takové případy nevyloučil možnost prolomení koncentrační zásady vyplývající z § 101b odst. 2 s. ř. s. a vyslovil, že „*nepřípuštění změny původního návrhu stěžovatelů a jeho případné odmítnutí pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení by za této situace představovalo porušení práva na spravedlivý proces a práva na účinnou soudní ochranu práv ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny.*“

[16] V posuzované věci, jak již výše uvedeno, je tomu však poněkud jinak. Je zde totiž speciální právní úprava týkající se některých otázek přezkumu mimořádných opatření podle § 13 pandemického zákona, podle níž ani se zrušením mimořádného opatření v důsledku § 13 odst. 4 uvedeného zákona předmět řízení neodpadá. Právě v uvedeném je situace odlišná oproti té, kterou posuzoval šestý senát ve výše citovaném rozsudku. Navrhovatelce zůstává zachováno právo na přístup k soudu ohledně původního mimořádného opatření (v průběhu řízení zrušeného) a v takovém případě má soud povinnost toto mimořádné opatření věcně posoudit.

pokračování

Navrhovatelka však současně má možnost se bránit i proti novým mimořádným opatřením, tentokrát samostatnými návrhy. I zde je její právo na přístup k soudu dáno.

[17] Právě pro tuto odlišnost nenachází nyní Nejvyšší správní soud důvod, aby shodně, jako to učinil šestý senát ve výše zmíněném rozsudku, připustil odchýlení se od pravidla vyplývajícího z opakovaně zmiňovaného § 101b odst. 2 s. ř. s. Ostatně i šestý senát svoje závěry, kterými odůvodňoval potřebu připuštění změny žaloby v případě v krátké době po sobě jdoucích mimořádných opatření s obdobným předmětem úpravy, doplnil tak, že *„jím prezentovaný právní názor bez dalšího neznamená obecné prolomení koncentrační zásady v řízení o zrušení opatření obecné povahy, nýbrž se jedná o výklad vztahující se k přezkumu pouze úzce vymezeného typu opatření obecné povahy – opakovaně rušených a nabízených mimořádných opatření stěžovatele, u nichž navrhovatelé nemohli bez svého zavinění skutečnosti uvedené v žádosti o změnu návrhu sdělit soudu již v původním návrhu.“*

[18] Jak již bylo výše uvedeno, mimořádná opatření (svojí povahou opatření obecné povahy) podle § 2 pandemického zákona, resp. podle § 69 odst. 1 písm. i) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k jejichž přezkumu je v souladu s § 13 odst. 1 pandemického zákona povolán Nejvyšší správní soud, je možno podrobit soudní kognici i poté, co pozbyla své platnosti.

[19] Důvody pro prolomení koncentrační zásady vyplývající z § 101b odst. 2 věty druhé s. ř. s. tedy v souzeném případě Nejvyšší správní soud nedovodil, a proto neshledal ani podmínky pro aplikaci § 95 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Změna návrhu na zrušení opatření obecné povahy musí být institutem zcela mimořádným a výjimečným, korespondujícím výjimečnosti případu, v němž je tohoto institutu užito, zejména je-li toho třeba k zamezení odeprání práva navrhovatele na přístup k soudu. A o takový výjimečný případ se zde nejedná.

[20] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že neshledal důvody pro připuštění změny návrhu, a proto tuto změnu nepřipustil. Lze dodat, že obdobně Nejvyšší správní soud postupoval i ve věcech vedených pod sp. zn. 8 Ao 3/2021, či 8 Ao 6/2021. Současně však soud podotýká (stejně jako v usnesení ze dne 4. 5. 2021, č. j. 8 Ao 15/2021 - 49), že nelze předvídat, jaký postup odpůrce zvolí při vydávání dalších mimořádných opatření. Nelze proto do budoucna vyloučit, že tyto závěry bude třeba v dalších věcech přehodnotit v návaznosti na novou skutkovou a procesní situaci. V nynějším řízení bude soud nicméně po právní moci tohoto usnesení pokračovat o původním návrhu ve smyslu jeho úpravy učiněné podáním navrhovatelky ze dne 3. 5. 2021, tj. návrhu, aby soud vyslovil nezákonnost původního mimořádného opatření.

[21] Navrhovatelka se společně s podáním návrhu domáhala také vydání dvou předběžných opatření. Návrh na vydání předběžného opatření č. 1 odůvodnila tím, že odpůrce opakovaně vydává mimořádná opatření regulující danou problematiku (zákaz pohybu a pobytu osob bez prostředků ochrany dýchacích cest). Jeho postup pak vede k tomu, že za dané situace není možné dosáhnout reálné soudní ochrany jejich práv. Návrh na vydání předběžného opatření č. 2 pak odůvodnila tím, že již téměř rok je jí upírána možnost řádného vzdělávání a za současného stavu jí při nesplnění podmínek pro účast na základním vzdělávání není poskytována ani distanční výuka. Újmu spatřuje v absenci základního vzdělání.

[22] Odpůrce se k návrhům na vydání předběžných opatření nevyjádřil.

[23] Podle § 38 odst. 1 s. ř. s.: *Byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímne upravit poměry účastníků pro brozíící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit*

něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.

[24] Nejvyšší správní soud v usnesení č. j. 4 Ao 1/2021 - 56 uvedl, že „*může o předběžném opatření rozhodovat pouze tehdy, je-li vztaženo k tomu návrhu, který je předmětem přezkumu. Tím je však v souzené věci původní mimořádné opatření, které ale bylo ke dni 12. 4. 2021 zrušeno, není již účinné, a tudíž nevyvolává žádné právní následky v právní sféře navrhovatele. Přítomnost dětí v mateřské škole nadále neupravuje. Současně je třeba z obecnějšího úhlu pohledu upozornit na to, že Nejvyšší správní soud nemůže uložit odpůrci obecnou povinnost k nějakému konání (jak požaduje navrhovatel), nýbrž tato povinnost se musí vztahovat k předmětu řízení a musí s ním mít bezprostřední souvislost. Tak tomu ovšem právě i vzhledem ke zrušení původního mimořádného opatření není. Současně je třeba mít na zřeteli také to, že předběžné opatření je svojí povahou opatřením mimořádným a především dočasným. Jak správně připomněl odpůrce, zpravidla nelze dosáhnout stejného výsledku, jakého se účastník domáhá ve věci samé, předběžným opatřením. Tím by totiž byla popřena zmíněná povaha tohoto institutu jako dočasného, prozatímního a naopak rozhodování o věci samé by bylo takovým předběžným opatřením předurčeno, ze své podstaty by ztratilo smysl a bylo by pouze formálním rozhodováním. (...) S ohledem na výše uvedené se proto Nejvyšší správní soud blíže nezabýval, byť obecně tvrzeňou, brozící újmu na straně navrhovatele. Požadavek uplatněný předběžným opatřením nelze vzhledem ke zrušení původního mimořádného opatření již z podstaty věci uložit. Nejvyšší správní soud tudíž návrh na nařízení předběžného opatření zamítl jako nedůvodný“ (důraz přidán).*

[25] V usnesení ze dne 13. 4. 2021, č. j. 6 Ao 6/2021 - 87, pak Nejvyšší správní soud uvedl: „*K tomu, aby bylo možno návrhu na vydání předběžného opatření vyhovět, je především třeba v souladu s ustálenou rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu trvat na tom, že povinností účastníka navrhujícího předběžné opatření je dostatečně konkrétně tvrdit brozící vážnou újmu, resp. takovou újmu odpovídajícím způsobem osvědčit. K definici vážné újmy se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v usnesení ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 - 37, v němž výslovně uvedl, že »vážnou újmu je nutno zejména rozumět takový zásah do právní sféry účastníka, (...) který představuje natolik zásadní narušení této jeho sféry, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel. Vážnou újmu tedy budou zejména intenzivní zásahy do intimní sféry navrhovatele, do jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených.« (...) Z povahy předběžného opatření pak vyplývá, že se soud musí při rozhodování o něm zabývat takovou újmu brozící navrhovateli, třetím osobám či veřejnému zájmu, kteřá nastane v období do rozhodnutí ve věci samé. Při tom samozřejmě musí vzít v potaz i případnou nevratnost takto vzniklé újmy“ (důraz přidán).*

[26] V nyní posuzované věci nastala prakticky totožná situace, jako v případě usnesení č. j. 4 Ao 1/2021 - 56. Původní mimořádné opatření bylo s účinností ke dni 3. 5. 2021 zrušeno, nevyvolává tudíž nadále žádné účinky. Ve vztahu k původnímu mimořádnému opatření, které je v projednávané věci napadeno, již tedy nemůže navrhovatelce fakticky vzniknout žádná újma. Také v nynějším případě proto již není možné uložit odpůrci určitou povinnost či zákaz, neboť zde již z podstaty věci není dána bezprostřední souvislost s předmětem řízení. Obdobné platí rovněž ve vztahu k předběžnému opatření navrhovanému vůči Základní škole, Česká Lípa, 28. října 2733, příspěvkové organizaci. Ani vůči tomuto subjektu již původní mimořádné opatření nevyvolává žádné účinky a uvedená škola se jím při posuzování povinností jednotlivých žáků v oblasti ochrany dýchacích cest neřídí. Není proto z podstaty věci možné nařídit navrhované předběžné opatření.

[27] S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud nezabýval otázkou hrozící újmy na straně navrhovatelky. Požadavky uplatněné předběžnými opatřeními totiž nelze vzhledem ke zrušení původního mimořádného opatření již z podstaty věci uložit. Nejvyšší správní soud tudíž návrhy na nařízení předběžných opatření výroky III. a IV tohoto usnesení zamítl jako nedůvodné.

pokračování

[28] Přestože z již z výše uvedených důvodů musel Nejvyšší správní soud návrhy na vydání předběžných opatření zamítnout, považuje za vhodné zdůraznit, že návrhu na vydání předběžného opatření č. 1, který spočívá v uložení zákazu odpůrci vydávat mimořádná opatření, by nebylo možné vyhovět za žádných okolností. Uvedený návrh je v podstatě absurdní, neboť se jím navrhovatelka domáhá toho, aby soud odpůrci předběžným opatřením omezil jeho zákonem stanovenou pravomoc. Takový postup již s ohledem na dělbu moci není možný. Soudní moc nemůže vykonávat kontrolu nad mocí výkonnou tímto způsobem. Taková ingerence do moci výkonné by byla v zásadním rozporu s pravomocí soudu. Jak bylo uvedeno výše, správní soudnictví je ze své podstaty založeno na přezkumu jednotlivých aktů státní správy *ex post*. To se týká také případných zásahů. Soudní přezkum může vždy následovat až v reakci na postup správních orgánů, ať už ve formě opatření obecné povahy, rozhodnutí či zásahu. Správní soudy nemohou presumovat nezákonnost postupů správních orgánů a tyto jim preventivně, nadto formou předběžných opatření, *pro futuro* zakazovat.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2021

Mgr. David Hipšr
předseda senátu